

Sygn. akt I C 61/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 stycznia 2017r.

Sąd Rejonowy w Ostrzeszowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Wierzba-Golicka
Protokolant:	Magdalena Wika

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2016r. w Ostrzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. (1), A. K., R. K., M. K. (2)

przeciwko (...), w W.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. K. (2) kwotę 70000,- (siedemdziesiąt tysięcy) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od kwoty 50000,- (pięćdziesiąt tysięcy) złotych za okres od dnia 5 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 20000,- (dwadzieścia tysięcy) złotych za okres od dnia 3 marca 2016r. do dnia zapłaty;

II zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 50000,- (pięćdziesiąt tysięcy) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty;

III zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda R. K. kwotę 15000,- (piętnaście tysięcy) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty;

IV oddala powództwa w pozostałym zakresie;

V zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. K. (2) kwotę 3815,77 (trzy tysiące osiemset piętnaście złotych 77/100), tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda R. K. kwotę 3073,27 (trzy tysiące siedemdziesiąt trzy złotych 27/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;

VII znosi wzajemnie koszty procesu pomiędzy powodem R. K. a pozwanym (...) S.A. w W.;

VIII nie obciąża powoda A. K. obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanego (...) S.A. w W.;

IX nakazuje pobrać od powoda M. K. (1) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Ostrzeszowie kwotę 418,66 (czteryście osiemnaście złotych 66/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

X nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. kwotę na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Ostrzeszowie kwotę 4565,46 (cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt pięć złotych 46/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

/-/ Małgorzata Wierzba-Golicka

Sygn. akt I C 61/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 stycznia 2017r.

Powodowie M. K. (1), M. K. (2), A. K. i R. K. wnieśli pozew przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. domagając się zasądzenia od pozwanego na ich rzecz zadośćuczynienia z tytułu krzywdy, jaką ponieśli w wyniku tragicznej śmierci ich syna i brata F. K., który zmarł w wyniku potrącenia przez kierującego pojazdem marki V. (...) J. Z.. Po ostatecznym sprecyzowaniu żądania M. K. (1) i M. K. (2) zażądali kwot po 70000,- złotych, R. K. 30000,- złotych, a A. K. 15000,- złotych.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Pozwany podniósł, iż powodowie nie mogą żądać zadośćuczynienia, ponieważ w dacie śmierci F. K. nie obowiązywały przepisy, które mogłyby być podstawą do takiego żądania. W ocenie pozwanego obecnie obowiązujące przepisy nie powinny być stosowane w przypadku zdarzeń, do których doszło przed ich wejściem w życie. Ponadto pozwany wskazał, iż poszkodowany F. K. przyczynił się do zaistnienia przedmiotowego wypadku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 6 sierpnia 2003r. J. Z. kierujący pojazdem marki V. (...) o nr rej. (...) wyprzedzając grupę rowerzystów naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, nie zachowując należytej odległości od wyprzedzanych rowerzystów wskutek czego potrącił małego F. K.. W wyniku wypadku małe F. K. poniósł śmierć.

Dowód: wyroki wraz z uzasadnieniami k. 657-657v, 672-685, 904-905, 908-910 akt II K 296/04, opinia biegłego S. G. k. 245-270.

Sprawca wypadku związany był z pozwanym umową obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Okoliczności niesporne.

Pełnomocnik powodów pismem doręczonym pozwanemu w dniu 3 stycznia 2011r. wystąpił o zapłatę zadośćuczynienia na ich rzecz.

Dowód: pismo k. 145 akt.

Małe F. K. w chwili śmierci miał 8 lat i był pierworodnym synem M. i M. K. (1). W wyniku śmierci syna jego rodzice doznali ponadnormatywnej traumy. Był to stan charakterystyczny dla ostrej reakcji na stres. Rodzice do dnia dzisiejszego odczuwają żal po śmierci syna. Negatywne doznania M. K. (2), spotęgowane zostały dodatkowo faktem, iż była obecna przy wypadku syna, a nawet obwiniała się o jego zaistnienie. Powodowie choć formalnie nadal są małżeństwem od kilku lat nie pozostają w związku. M. K. (1) ułożył sobie życie z inną kobietą, natomiast M. K. (2) nadal pozostaje sama.

Dowód: opinia biegłego J. G. k. 189-194 i 205-211, zeznania powódki M. K. (2) e-protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2016r. - 00:12:47-00:34:30 płyta CD k. 325, zeznania powoda M. K. (1) e-protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2016r. - 00:34:30-00:48:50 płyta CD k. 325.

R. K. był obecny przy wypadku, w którym śmierć poniósł jego brat. Miał wówczas 6 lat. Do dnia dzisiejszego pamięta wypadek i widok brata leżącego na poboczu. Po wypadku nie mógł zrozumieć co się stało, odczuwał lęk związany z atmosferą panującą w domu. Korzystał również z pomocy psychologicznej.

Dowód: opinia biegłego J. G. k. 195-199 akt, zeznania powódki M. K. (2) e-protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2016r. - 00:12:47-00:34:30 płyta CD k. 325, zeznania powoda M. K. (1) e-protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2016r. - 00:34:30-00:48:50 płyta CD k. 325.

A. K. w chwili śmierci F. K. miał 3 lata i nie pamięta brata ani jego śmierci. Śmierć brata nie miała również wpływu na jego rozwój.

Dowód: opinia biegłego J. G. k. 200-204 akt, zeznania powódki M. K. (2) e-protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2016r. - 00:12:47-00:34:30 płyta CD k. 325, zeznania powoda M. K. (1) e-protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2016r. - 00:34:30-00:48:50 płyta CD k. 325.

Powyższy stan faktyczny, który był częściowo niesporny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych przez strony w niniejszym postępowaniu, oraz znajdujących się w aktach postępowania karnego w sprawie II K 296/04, opinii biegłych S. G. i J. G.. Przedłożone w sprawie opinie Sąd uznał za są spójne i logiczne oraz sporządzone zgodnie z zasadami fachowości i rzetelności.

Sąd za nieudowodnione uznał twierdzenie pozwanego jakoby małoletni F. K. przyczynił się do zaistnienia wypadku. Z przeprowadzonej na tę okoliczność opinii biegłego nie wynika aby, małoletni przyczynił się do wypadku, to kierujący pojazdem marki V. (...) zachowując zbyt mały odstęp od wyprzedzanych rowerzystów doprowadził do przedmiotowego wypadku. Pozwany kwestionując twierdzenia biegłego w tym zakresie, pomimo ciężącego na nim z mocy art. 6 kc obowiązku udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne, nie wykazał, iż poszkodowany F. K. zmienił kierunek jazdy w taki sposób, że doprowadził do zderzenia z pojazdem marki V. (...). Należy wskazać, iż również w toku prowadzonego postępowania karnego nie stwierdzono, ażeby sprawcą wypadku był małoletni F. K.. W związku z powyższym wobec braku dowodów na okoliczność przyczynienia się małoletniego F. K. do zaistnienia wypadku z dnia 3 czerwca 2003r., twierdzenia pozwanego w tym zakresie zostały uznane za nieudowodnione.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie z uwagi na fakt, iż do wypadku w wyniku, którego śmierć poniósł F. K. doszło w dniu 6 czerwca 2003r. zastosowanie znajduje przepisy kodeksu cywilnego na gruncie stanu prawnego obowiązującego przed nowelizacją Kodeksu cywilnego, dokonaną art. 1 ustawy z dnia 30 maja 2008r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731) skutkiem, której został wprowadzony do porządku prawnego przepis przewidujący zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej. Pozwany twierdzi, iż w związku z powyższym nie ma podstawy prawnej w oparciu, o którą powodowie mogliby wystąpić z żądaniem zapłaty zadośćuczynienia za śmierć bliskiej osoby. Pogląd ten jest jednak błędny, ponieważ powodom z uwagi na fakt, iż ich dobro osobiste zostało naruszone w skutek działania bezprawnego, przysługuje zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 kc w związku z art. 24 § 1 kc i zasady tej nie wyłącza powołany art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2013.392.j.t.). Taką wykładnię powyższych przepisów w pełni aprobuje orzecznictwo Sądu Najwyższego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010r. w sprawie IV CSK 307/09, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2012r. w sprawie III CZP 93/12).

Zgodnie z art. 24 kc dla skuteczności żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego konieczne jest, aby naruszenie to nastąpiło w skutek działania bezprawnego. W niniejszej sprawie śmierć F. K. nastąpiła w wyniku bezprawnego działania kierowcy pojazdu marki V. (...), który w wyniku złamania zasad ruchu drogowego doprowadził do potrącenia małoletniego rowerzysty.

Katalog dóbr osobistych, do którego odwołuje się art. 23 kc, ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Nie budzi jednak wątpliwości, że przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 kc jest znacznie szerszy. Należy uznać, że ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę.

Rodzina jako związek osób najbliższych podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Wiąż rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną.

Powodów M. K. (1), M. K. (2) oraz R. K. łączyły z F. K. więzi rodzinne, będące ich dobrem osobistym, które zostało naruszone w wyniku bezprawnego działania sprawcy wypadku. Dlatego też przysługuje im zadośćuczynienie za naruszenie tych dóbr.

Kryteria istotne przy ustalaniu "odpowiedniej" sumy zadośćuczynienia to: rodzaj naruszonego dobra, zakres i rodzaj rozstroju zdrowia, czas trwania cierpienia, wiek pokrzywdzonego, intensywność ujemnych doznań fizycznych i psychicznych, rokowania na przyszłość, stopień winy sprawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006r. w sprawie IV CSK 99/05). W przedmiotowej sprawie naruszone zostały więzi rodzinne łączące powodów M. K. (2) i M. K. (1) z synem, a powoda R. K. z bratem. Utrata dziecka jest dla każdego normalnie funkcjonującego rodzica przeżyciem niezmiernie traumatycznym, szczególnie gdy następuje w tak nagły i niespodziewany sposób. Tak też było w niniejszej sprawie, powodowie M. K. (2) i M. K. (1) pomimo upływu przeszło 13 lat od śmierci syna nadal odczuwają żal i pustkę po jego stracie. Śmierć syna była ciosem szczególnie silnym dla M. K. (2), która była obecna przy wypadku i widziała umierającego syna. Powódka do dnia dzisiejszego nie potrafi powrócić do normalnego funkcjonowania. Śmierć F. K. była również traumatycznym przeżyciem dla R. K., który utracił starszego brata. Powód pomimo, iż miał w chwili wypadku jedynie 6 lat pamięta brata oraz moment, gdy leżał on potrącony na poboczu drogi. Z uwagi na stan psychiczny spowodowany emocjami związanymi z wypadkiem w przypadku R. K. konieczna była interwencja psychologa. Mając powyższe na względzie Sąd zasądził tytułem zadośćuczynienia kwotę 70000,- złotych na rzecz powódki M. K. (2), kwotę 50000,- złotych na rzecz powoda M. K. (1) oraz 15000,- złotych na rzecz R. K.. W ocenie Sądu zadośćuczynienia we wskazanych wysokościach uwzględniają cierpienia poniesione przez powodów, a jednocześnie utrzymane są w rozsądnych granicach. Żądanie powodów w zakresie przewyższającym zasadzone kwoty zostały oddalone jako nadmierne i nieadekwatne do poniesionej krzywdy. Również roszczenie A. K. zostało oddalone, gdyż w przypadku 3 letniego dziecka nie można mówić o krzywdzie wynikającej z zerwanej więzi rodzinnej. Powód nie pamięta brata, nie można zatem stwierdzić, iż w wyniku jego śmierci doznał on krzywdy, za którą przysługiwałoby mu zadośćuczynienie.

Odnośnie odsetek za opóźnienie podkreślić należy, iż zobowiązanie dłużnika do naprawienia szkody spowodowanej czynem niedozwolonym jest zobowiązaniem o charakterze bezterminowym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 9 listopada 2006r. w sprawie I Ca 341/06). Wobec tego zadośćuczynienie należy traktować jak wierzytelność bezterminową, a więc świadczenie to powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 kc). Wymagalność zadośćuczynienia z art. 445 § 1 kc i związany z nią obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie przypadają na dzień doręczenia dłużnikowi wezwania do zapłaty przed wytoczeniem powództwa albo odpisu pozwu (ewentualnie pisma rozszerzającego powództwo). Wezwanie do zapłaty zadośćuczynienia zostało doręczone pozwanemu w dniu 3 stycznia 2011r., a pismo zawierające rozszerzenie pozwu zostało doręczone pozwanemu w dniu 3 czerwca 2016r.. Powodowie zażądali odsetek od dnia 5 kwietnia 2013r., a w zakresie

rozszerzonego żądania od dnia rozszerzenia powództwa. Sąd będąc związany żądaniem strony powodowej zasądził odsetki od dnia 3 stycznia 2011r. w zakresie żądań dochodzonych pierwotnie oraz odsetki od dnia 3 czerwca 2016r. w zakresie żądania wynikającego z rozszerzenia powództwa.

Powództwo M. K. (2) zostało uwzględnione w całości, dlatego przysługuje jej zwrot całości poniesionych kosztów procesu, na które składają się: opłata sądowa w kwocie 1000,- złotych, opłata skarbową w kwocie 17,- złotych od złożenia dokumentu stwierdzającego pełnomocnictwo, kwota 2400,- złotych stanowiąca wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, zaliczka wpłacona na poczet opinii biegłego w kwocie 250,- złotych (powodowie A. K. i R. K. zostali zwolnieni od kosztów sądowych, przyjęto zatem, iż zaliczka wpłacona przez stronę powodową została uiszczona po połowie przez M. K. (2) i M. K. (1)), koszt dojazdu pełnomocnika w kwocie 148,77 złotych (pełnomocnik powodów wskazał, iż poniósł koszty dojazdu w kwocie 595,09 złotych, Sąd przyjął, iż koszty te zostały pokryte w 1/4 przez każdego z powodów). Łącznie koszty procesu poniesione przez powódkę to kwota 3815,77 złotych, którą pozwany powinien zapłacić na jej rzecz.

W sprawie z powództwa M. K. (1) poniesione przez strony koszty procesu to kwota 7732,77 zł na którą składają się: opłata sądowa w kwocie 2500,- złotych, opłata skarbową w kwocie 34,- złotych (17,- złotych x 2) od złożenia dokumentów stwierdzających pełnomocnictwa, kwota 4800,- złotych (2400,- złotych x 2) stanowiąca wynagrodzenia pełnomocników ustalone na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, zaliczka wpłacona na poczet opinii biegłego w kwocie 250,- złotych, koszt dojazdu pełnomocnika w kwocie 148,77 złotych. Pozwany przegrał proces w 71% dlatego powinien pokryć koszty procesu do kwoty 5490,27 złotych (7732,77 zł x 71%). Mając na względzie fakt, iż pozwany uiszczył koszty procesu w kwocie 2417,- złotych w pkt VI wyroku zasądzono na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 3073,27 zł (5490,27 złotych – 2417 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Mając na względzie fakt, iż w sprawie z powództwa R. K. pozwany uległ żądaniu powoda w połowie koszty procesu zostały pomiędzy stronami wzajemnie zniesione, o czym orzeczono w pkt VII wyroku.

O kosztach w zakresie powództwa małoletniego A. K. orzeczono na podstawie art. 102 kpc biorąc pod uwagę fakt, iż powód jest małoletnim uczniem, który nie osiąga jeszcze dochodów, a jednocześnie wysoce ocenny charakter żądań w zakresie zadośćuczynienia mógł uzasadniać błędne przeświadczenie powoda, iż przysługuje mu roszczenie względem pozwanego. Dlatego też odstąpiono od zobowiązania powoda A. K. do zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego.

Nieuiszczone koszty sądowe w sprawie z powództwa M. K. (1) to kwota 1443,65 złotych, na którą składają się: kwota 1000,- złotych z tytułu opłaty sądowej od rozszerzonej części powództwa oraz kwota 443,65 złotych stanowiąca 1/4 kosztów sporządzenia opinii przez biegłych (po uwzględnieniu wpłaconej zaliczki). Powód M. K. (1) przegrał proces w 29% powinien zatem uiszczyć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ostrzeszowie kwotę 418,66 złotych (1443,65 złotych x 29%), o czym orzeczono w pkt IX wyroku. W pozostałym zakresie, to jest w kwocie 1024,99 złotych nieuiszczone koszty procesu w zakresie powództwa M. K. (1) powinien uiszczyć pozwany. Ponadto pozwany powinien uiszczyć całość nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie powództwa M. K. (2). Na koszty te składają się: kwota 1000,- złotych z tytułu części opłaty sądowej, której powódka nie uiszczyła z uwagi na zwolnienie od kosztów sądowych, kwota 1000,- złotych z tytułu opłaty sądowej od rozszerzonej części powództwa oraz kwota 443,65 złotych stanowiąca 1/4 kosztów sporządzenia opinii przez biegłych (po uwzględnieniu wpłaconej zaliczki). Łącznie jest to kwota 2443,65 złotych. Pozwany powinien uiszczyć również połowę nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie powództwa R. K.. Na koszty te składają się: kwota 1500,- złotych z tytułu części opłaty sądowej, której powód nie uiszczył z uwagi na zwolnienie od kosztów sądowych oraz kwota 693,65 złotych stanowiąca 1/4 kosztów sporządzenia opinii przez biegłych. Łącznie jest to kwota 1096,82 złotych. W związku z powyższym w pkt X wyroku zobowiązano pozwanego do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ostrzeszowie kwoty 4565,46 złotych.

/-/ Małgorzata Wierzb-Golicka